

Museivännen

Nr 4 2010 (16) redaktör Sven Bertilsson tfn 018-320372, 0705 321222

Så har ännu ett år förflutit utan att vi kunnat flytta in i ett nytt museum. Våra förhoppningar står nu till år 2011. Vårt hopp står nu till Enköpings kommun, som har gett oss ett ritningsförslag, vilket vi accepterar. Vi hoppas på dock på en tillbyggnad, eftersom den föreslagna byggnaden är alldeles för liten.

Slaget vid Gestilren 1210

I Gästre har 800-årsminnet av slaget vid Gestilren firats, med tal av Ingegerd Troedsson och Fredrik Lindström. Eder historieintresserade redaktör var närvarande. Det har i tidigare och hos bl a Jan Gillou hävdats att Gestilren låg i Västergötland, men nu är det fastslaget att det låg i Gästre i Frösthults socken strax nordväst om Enköping. Vi låter dock västergötarna behålla slaget vid Lena 1209.

En som hjälpt till med forskningen härom är övlt Sven Sandblom från f d P 1 och S 1. I cermonien ingick att slagets segerherre kung Knut Eriksson kröntes av ärkebiskop Anders Wejryd.

En sentida kung Knut Eriksson kröns av ärkebiskopen. T v Fredrik Lindström

Folkelig anslutning i Gästre

Vad mer har hänt under 2010?

I Helsingborg firades slaget därstädes 1710, med många deltagare från regementet, eftersom Upplands regemente deltog i striden. Det sista kriget då danskarna försökte återerövra Skåne.

I föregående nummer av detta blad berättades om fältövningen i Berlin-Zossen där tio av museigruppens personal var med. Finns att läsa på hemsidan.

Arbetet med att renovera Flygvapnets första stridsledningssystem PJ-21 har startat i Linköping. Då det är klart skall det förflyttas till Enköping och visas vid Teleseum.

Jag har i de tidigare numren av Museivännen under året skrivit om den telemateriel, som Armén köpte från Tyskland under första och andra världskriget. Men vilken materiel hade vi under beredskapsåren 1939-1945, som var svensktillverkad? Det har jag tänkt ta upp nu.

Som alla vet började andra världskriget den 1 september 1939 med Tysklands överfall av Polen. Den hade då föregåtts med den s k Ribbentrop-Molotovpakten, som gav Sovjet rätt att ta tillbaks de områden som tillhört Ryssland före första världskriget. Det i sin tur medförde att Sovjet startade kriget mot Finland den 30 november. Sverige mobiliserade med en armékår i norr mot finska gränsen samt såg över försvaret i Skåne.

Den 9 april 1940 anföll Tyskland Danmark och Norge. Det var inte Hitlers intresseområde, utan flottans, som ville ha flankskydd mot England och ville förhindra att den Engelska flottan tog sig in i Östersjön. Som tur var blev inte Sverige anfallet då, men blev avstängt från import av teknologi och elektronik från väst. I mer än tusen år hade Tyskland varit Sveriges främsta kulturella och ekonomiska handelspartner, men nu hade Tyskland nog med sin krigsmaterieförsörjning, vilket medförde stort behov av framförallt järnmalm från Sverige, som gjorde att vi kunde köpa viss krigsmateriel från Tyskland. Hitlers främsta mål var att få fred med Frankrike-England för att kunna utöka sitt rike mot öst för sitt lebensraum. Det skulle visa sig att så inte blev fallet.

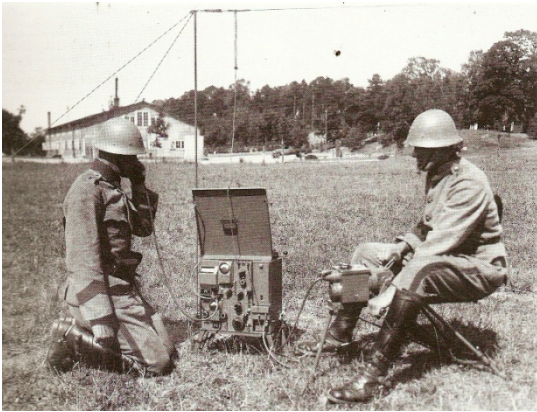
Sverige fick alltså klara sig själv, vilket vad gällde signalmateriel fick konsekvenser. Vi blev tvungna att tillverka radiorör och andra komponenter

själva. Den elektroniska industri som fanns i landet mobiliserades helt för att tillverka materiel för krigsmakten.

Helt plötsligt fanns det pengar. Ny materiel riktigt forsade fram. Vi fick t ex Uniform m/39 och hjälm m/39. Inom vårt fack fick vi radiostationerna 3 W Br m/39, 10 W Br m/39, 25 W Bl m/39 och 25 W Sv m/39. Senare kom 1 W Br P m/40, 2 W Br m/40, ½ W Br m/42 och 1,5 W Br m/42. Vi fick radiobussarna 250 W Bl m/43 och 800 W Bl m/43.

På telefonmaterielsidan kom Telefonapparat m/37, Fingerskiva med fodral, Vx-cell 1 DI m/39, Vx 10 DI m/39 med kabelmatta och anslutningsplint, Vx 30 DI m/39 med At-tillsats, CI-cell m/40, Ab-cell m/40 och Linjeförstärkare m/42. Jag har säkert glömt någon.

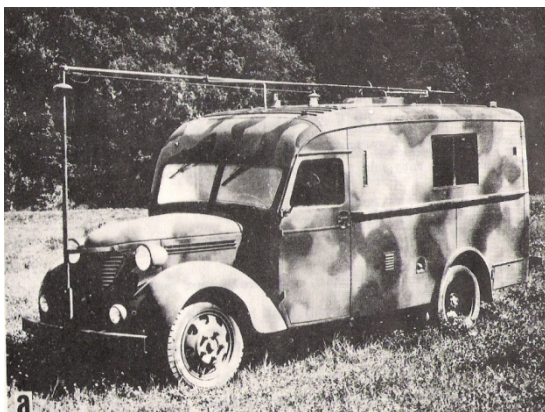
Några exempel på materiel tillkommen under krigsåren 1939-1945

10 W Br m/39

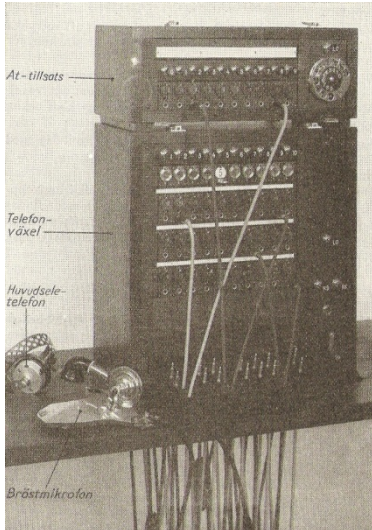
2 W Br m/42

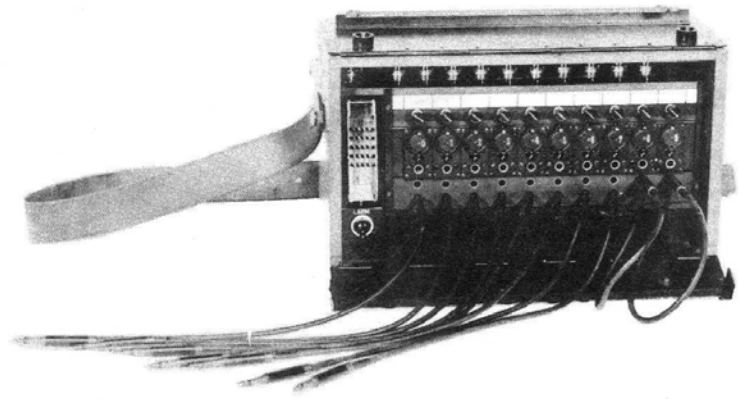
250 W Bl m/43

800 W Bl m/43

Vx 30 DI m/39 med At-tillsats

Vx 10 DI m/39

Nytt år betyder också att medlemsavgiften för 2011 skall betalas. Vi får visserligen bidrag från SMHA, men en stor del av vår verksamhet passar inte riktigt in i den verksamhet som staten betalar. Medlemsavgiften är därför viktig för att verksamheten skall fungera. Medlemsavgiften är 50 kr /år och postgironumret är 1670420-7.

Styrelserna för S 1 Musei vänner och Teleseum önskar eder alla en fröjdefull jul och ett gott nytt år.

